

Türk Yurdu

Türklüğe hizmet etmek, Türklere fayda sağlamak için çıkarılan Türk Milliyetçiliği anlayışını benimsemiş, 1911'den günümüze kadar Türk Yurdu Cemiyeti ve Türk Ocağı tarafından yayınlanan dergi

Osmanlı Devleti'nde aslında kuruluşundan itibaren ana unsuru Türkler oluşturmuştur. Ancak, devletin iç ve dış gelişmeler nedeniyle çağını yakalayamaması, pek çok alanda geri kalması nedeniyle ortaya atılan devleti "eski gücüne" geri döndürme, dağılmasını önleme düşüncesiyle bazı çalışmalar yapılmış, Tanzimat'ın ilanından sonra ortaya çıkan "Osmanlıcılık" veya "Osmanlılık" politikası Türkleri devletin aslî unsuru olmaktan uzağa düşürmüştür. Bu durum, kısa bir süre sonra Türkler arasında hoşnutsuzluğa neden olmuştur. Müslüman olmayan unsurların Osmanlı Devleti'nden ayrılmaya çalışmaları, bu amaçlarından vazgeçmemeleri, II. Abdülhamit döneminde hayata geçirilmeye çalışılan "İslamcılık" politikasının da istenilen sonuçları vermemesi Türkleri daha da hareketlendirmiştir. Rusya'daki Müslüman Türk aydınlarının özellikle de İsmail Gaspiralı'nın öncülük ettiği Türkler arasındaki "dilde, fikirde ve işte birlik" hareketi Osmanlı-Türk aydınlarını derinden etkilemiştir. II. Abdülhamit döneminde daha çok bilgilendirme ve kültür hareketi olarak ortaya çıkan Türkçülük hareketi, Ziya Gökalp'in sosyolojiyi devreye sokması, toplum ve millet kavramlarını Osmanlı toplumuna uyarlaması sonrasında iç ve dış politikada uygulanabilir bir düşünce haline gelmiştir. Bu gelişme, Osmanlı veya Türk devletinin karşılaştığı bütün sorunlara akıl ve bilim çerçevesinde teşhis koyan, çözüm önerileri sunan, Türklerin kültürel, sosyal ve iktisadî seviyelerinin yükselmesine, politikaya veya gündelik siyasete girmeden, hizmet edebilecek büyük ve ciddi bir milliyetçi derneğin kurulması fikrini ve gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Askeri Tıbbiye Mektebi'ndeki vatansever ve milliyetperver Türk gençleri tarafından başlatılan cemiyetleşme çabası II. Meşrutiyetin 24 Temmuz 1908'de ilan edilmesinin ardından daha da hız kazanmıştır. Bu dönemde oluşan hürriyet ortamında dil, edebiyat, sanat, spor ve felsefe kulüplerinin açılması, milliyet fikrine olan ilgiyi artırmış, iç ve dış politikada karşılığı olan ve "reel politik" durumu söz konusu olan Türkçülüğün daha da güçlenmesine neden olmuştur. Bu süreçte Türk milliyetçiliği yükselen değer haline gelmeye başlamış, Türkçülük düşüncesini benimsemiş olan Ziya Gökalp, Ahmet Agayef (Ağaoğlu), Hamdullah Suphi Tanrıöver, M. Fuat (Köprülü), Ahmet Mithat Efendi gibi düşünür ve aydınlar, millet olmak için millî bilince sahip olmanın şart olduğunu, bu nedenle önce Türklere kaybolan öz benliklerini yeniden sağlamak gerektiğini, Osmanlı Devleti'nin Türkleşerek kalkınabileceğini, Türkleşmenin sosyal, ekonomik ve siyasal reformlar gerektireceğini, ama her şeyden önce fertlerin toplanması, kaynaşması ve kişisel çıkarlar yerine "millet" in çıkarlarını oluşturmak gerektiğini yüksek sesle ifade etmişlerdir.

Bunu yapabilmek için örgütlü toplum haline gelmesi gerektiğinin anlaşılması üzerine, bu bağlamda 25 Aralık 1908'de "milliyet fikrine" dayalı ilk cemiyet olarak Türk Derneği kurulmuştur. Bu dernek Türk Derneği Dergisi adıyla yeni bir dergi yayınlamaya başlamıştır. Türk Yurdu Dergisi bir anlamda bu dergicilik anlayışını devam ettirecektir. Türk milliyetçiliği fikrinin kurumsallaşması Türk Yurdu Cemiyeti'nin kurulmasıyla devam etmiştir. Türk Yurdu Cemiyeti; Mehmet Emin, Ahmet Hikmet, Hüseyinzâde Ali, Akil Muhtar, Yusuf Akçura tarafından 18 Ağustos 1911'de kurulmuştur. Türk Yurdu Cemiyeti'nin kuruluşundan birkaç ay sonra Mehmet Emin, cemiyet adına bir dergi çıkarmayı düşünmüş fakat kendisinin Erzurum Valiliği'ne atanması üzerine bu görevi Yusuf Akçura üstlenmiştir. Türk Yurdu Dergisi, kurulan bu Türk Yurdu Cemiyeti'nin yayın organı olarak 24 Teşrîn-i sâni 1327 (7 Aralık 1911) tarihinde on beş günlük periyotlarla ve 32 sayfa olarak İstanbul'da çıkarılmaya başlanmıştır. İlk sayısında amacı "Türklüğe hizmet etmek ve Türklere fayda dokundurmak" şeklinde belirtilmiştir. Ancak dergiyi çıkaran Türk Yurdu Cemiyeti'nin ömrü uzun olmamıştır.

Derginin ilk sayısının dış kapağı [24 Teşrin-i sanî 1327 (7 Aralık 1911)]

Hem Askerî Tıbbiye Mektebi öğrencilerinin hem de Mehmet Emin, Yusuf Akçura Rıza Tevfik gibi Türkçülüğü benimsemiş aydınların, siyasetçilerin (Ahmet Ferit Tek), gazetecilerin (Hüseyin Cahit Yalçın) katılımıyla 20 Haziran 1911'de yapılan geniş katılımlı toplantıda "*milliyet fikrine*" dayalı yeni bir cemiyetin kurulması kararlaştırılmıştır. Toplantıda yer alan Dr. Fuat Sabit Bey'in teklifi üzerine kurulacak cemiyete Türk Ocağı adı verilerek kurucu ve geçici idare heyeti oluşturulmuş, resmi olarak da İttihat ve Terakki Cemiyeti Partisi'nin merkezinde 25 Mart 1912'de kurulmuştur. Böylece, Türkler, Osmanlı Devleti içerisinde ilk defa geniş ve etkili bir örgütlenmeyle ortaya çıkmış, Türk milletinin kendini tanıma ve bilme, kendine dönüş hareketi kurumsallaşmıştır. Bu kurumsallaşmanın ardından, Türk Yurdu Cemiyeti kapanmış, bu cemiyetin üyeleri Türk Ocağı'na katılmıştır. Türk Yurdu Dergisi de 30 Ağustos 1917'den sonra Türk Ocağı'nın resmi yayın organı olacaktır. Türk milliyetçiliğinin başat kurumlarından biri olan Türk Ocağı'nın, zaman zaman kesintiler olsa da, günümüze kadar devam etmesi nedeniyle, Türk Yurdu Dergisi bugüne kadar varlığını devam ettiren Türkiye'nin ve Türk milliyetçiliğinin en uzun soluklu dergilerinden biri haline gelecektir.

Türk Yurdu Dergisi yayınlanmasının ardından günümüze kadar sekiz dönem geçirmiştir. Birinci dönem (1911-1918): Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı'nı kaybedip, hemen arkasından Balkan Savaşlarını yaptığı, bir anlamda Balkan facialarını yaşadığı, Balkanların kaybedilmesiyle devlet ve toplum nezdinde büyük bir travmanın yaşandığı dönemde Türk milliyetçiliği yükselişe geçmiş, özellikle de önce Arnavutların, sonra da I. Dünya Savaşı'nda Arapların yani Müslüman unsurların Osmanlı-Türk Devleti'nden ayrılmaya başlamasıyla Türklere yaslanarak, devleti ve Türkiye'yi elde tutmanın zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, bu dönemde Türk Yurdu Dergisi çok önemli bir işlev üstlenmiştir. Dergide, gündelik siyasetin dışında kalınarak, Türklerin her türlü sorununun gündeme alınmasına ve tartışılmasına çalışılmıştır. Bu dönemde dergiyi yönetenler Mehmed Emin, Yusuf Akçura ve Celâl Sahir olmuştur. Bu süreçte sosyolog Ziya Gökalp, şair ve yazar Mehmet Emin, Ahmet Hikmet, Abdülhak Hamit, İzzet Ulvi, Ali Canip, Ömer Seyfettin, Türkolog Necip Asım, Mehmet Fuat, iktisatçı Parvus Efendi, Eğitimci Nafi Atuf, Mimar Kemalettin, sosyalist Ethem Nejat gibi pek çok aydın yazı kaleme almıştır. Ülkenin içinde bulunduğu şartlar yüzünden 14 cilt ve 161 sayı çıktıktan sonra, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nı resmen kaybetmesinin hemen öncesinde, 15 Temmuz 1918'de yayın hayatına ara vermek zorunda kalmıştır.

İkinci Dönem (1923-1931): Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nı kaybetmiş, 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmıştır. Bu mütareke uluslararası nitelik taşımasına karşın I. Dünya Savaşı'nın galipleri İngiltere, Fransa ve İtalya Anadolu'yu gizli paylaşım antlaşmaları gereği, "*doğu sorununu*" kendi lehlerine sonuçlandırmak için Türkiye'yi işgale başlamışlardır. İşgaller karşısında kendi vatanını, canını, namusunu ve bağımsızlığını korumak amacıyla örgütlenmiş,

Kuvâ-yı Millîye hareketini başlatmış ve savaş yapılmaksızın bağımsız bir Türk devletine sahip olunamayacağı anlayışını benimsemiş olan “milliyetperver (milliyetçi)” insanlar, Mustafa Kemal’in Anadolu’ya geçmesiyle onun arkasında yer almıştır. Bir anlamda; Türk milliyetçiliğinin, Türk İstiklal Harbi’nin fikri temelini oluşturması nedeniyle, Türk Ocağı veya Türk ocaklılar da bu grupta yer almış, Türk İstiklal Harbi’ne başından itibaren destek vermiştir. Ancak başta işgal altındaki İstanbul olmak üzere pek çok yerde rahat çalışma imkanı elde edememişlerdir. Hatta Ziya Gökalp gibi önde gelen Türk milliyetçileri tutuklanıp Malta’ya sürgün edilmişlerdir. Bu yüzden Türk İstiklal Harbi döneminde Türk Yurdu Dergisi yayın hayatına devam edememiştir.

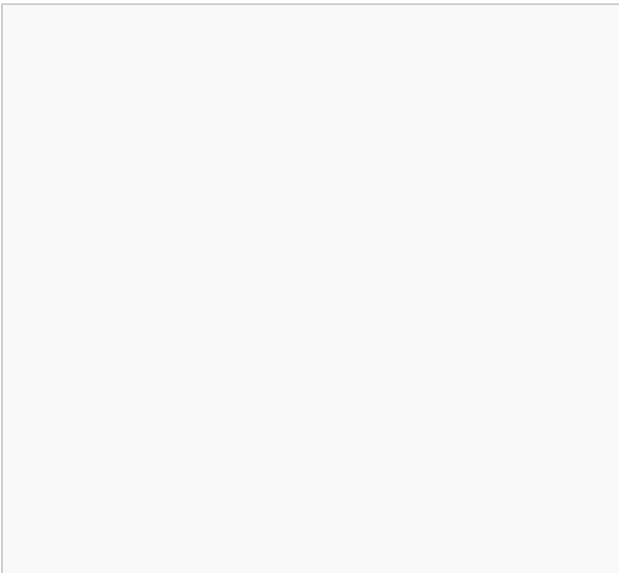
Mustafa Kemal Paşa’nın önderliğinde Türk milletinin İstiklal Harbi’nden zaferle çıkmasının ardından, Türk Yurdu Dergisi 15 Mart 1923’te Ankara’da yeniden yayınlanmaya başlamıştır. “*Türk Yurdu, yeni Türkiye’ye istinatgâh olan fikirleri takviye ve neşir edecektir.... vaktiyle olduğu gibi Türk Ocakları’nın harsî ve ilmî faaliyetlerini tespit edecek, Türk milletinin harsî (kültürel) birliğine çalışacaktır. Aynı zamanda Türk Yurdu, garp medeniyetini benimseyen ve Türk milletini garp milletleri ailesine sokmak isteyenlerin, bir telkin vasıtasıdır*” denilerek, derginin batıda yer alan çağdaş uygarlık düzeyine öce ulaşma, sonra da üstüne çıkma hedefini benimseyen Mustafa Kemal ile aynı amaca odaklandığı ortaya konulmuştur. Bu nedenle, dergi Cumhuriyet döneminde yapılan inkılâpların halka ulaşmasında ve yerleşmesinde, Türk milletinin çağdaşlaşma projesinde önemli bir görev üstlenmeye başlamıştır. 1923’te dört sayı çıktıktan sonra yeni dergide yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Eylül 1927-28 Ocak 1928 arasında derginin boyutu değiştirilmiştir. 1928 Ağustosuna gelindiğinde derginin yine görünümü değiştirilmiştir. Türkiye’de 1 Kasım 1928’de harf inkılâbı gerçekleştirilip, Latin alfabesine geçilmesinin ardından, Türk Yurdu Dergisi 1929 Şubatında yeni harflerle çıkmaya başlamıştır. Yeni harfli derginin başında, “*Türk ocaklarının fikirlerini neşreder aylık mecmuadır(dergidir)*” cümlesi yer almıştır. 1924 yılında kamu yararına çalışan bir dernek statüsüne getirilen Türk Ocaklarının iç ve dış bazı nedenlerle 10 Nisan 1931’de kapatılmasının ardından Türk Yurdu Dergisi belli bir süre yayın hayatına ara vermek durumunda kalmıştır. Bu dönemde derginin müdürlüğü görevini Nihat Bey, Cemil Behçet, Enver Bey, Ferit Celal ve İzzet Ulvi üstlenmiş, toplam 26 cilt halinde ve 233 sayı olarak yayınlanmıştır.

Üçüncü Dönem (1942-1943): Türk Yurdu Dergisi, II. Dünya Savaşı’nın Almanya’nın lehine devam ettiği ve Türkiye’de Şükrü Saraçoğlu’nun TBMM kürsüsünden “*Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve en az o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir...*” dediği, iktidarın Almanya yanlısı, SSCB karşıtı, “*Türkçü*” “*Turancı*” yayınlara hoşgörü gösterdiği yıllarda yeniden yayınlanma imkanı bulmuştur. Türk Ocaklarıyla birlikte kapatılan dergi, aşağı yukarı on yıl aradan sonra, 1 Eylül 1942 tarihinde İstanbul’da “*mefkureci doktor*” olarak bilinen ve 1926-1929 yılları arasında dört yıl Türk Ocakları Umumi Kâtipliği (Genel Sekreterliği) görevini yürütmüş olan Dr. Hasan Ferit Cansever’in kendi maddi imkânlarıyla yeniden çıkartılmaya başlanmıştır. Türk Ocakları kapalı olduğu için, derginin sahibi ve müdürü Dr. Hasan Ferit Cansever’dir. Bu dönemde dergi ilk yıllarda olduğu gibi küçük boyda ve “*Türkler’in faydasına çalışır, on beş günde bir çıkar*” ibaresiyle yayımlanmıştır. Derginin üçüncü döneminin veya serinin ilk sayısında dikkati çeken özelliklerinden biri, “*Türk Yurdu*” isminin logoda aynı zamanda Göktürk harfleriyle yer alması ve Miladi Takvim’in yanı sıra 12 Hayvanlı Türk Takvimi’nin de kullanılmasıdır. Türkiye’nin de zorlu bir süreçten geçtiği savaş yıllarında dergi, 1942 yılında sadece sekiz sayı olarak çıkarılabilmektedir. Ancak Almanya’nın 1943 yılı sonundan itibaren çeşitli bölgelerde yenilmeye başlaması ve Müttefik devletlerin Almanya ile ilişkileri kesmesi yönündeki Türkiye’ye yönelik baskıları sonrasında Almanya ile ilişkilerde ciddi bir dönüşüm yaşanmıştır. Bu bağlamda, Türk Hükümeti, Alman yanlısı yayınlara gösterdiği hoşgörü sona ermiş, “*Türkçü*” ve “*Turancı*” çevrelere yönelik bir tasfiye hareketi başlatılmıştır. Bu nedenle, Hükümet derginin çıkarılabilmesi için gerekli

“kâğıt tahsisi” konusunda çaba sarf etmemiş, hatta engelleyici bir tutum takınmıştır. Bu yüzden, Türkiye için belki de savaşın en zor yılı sayılabilecek 1943 yılında ise derginin sadece iki sayısı yayınlanabilmiştir. Üçüncü dönemin veya serinin son sayısı 15 Ocak 1943 (Koyun Yılı) tarihini taşımıştır.

Dördüncü Dönem (1954-1957): Türkiye’de 14 Mayıs 1950’de yapılan çok partili genel seçimler sonrasında Demokrat Parti iktidara gelmiştir. Adnan Menderes’in Başbakanlığı üstlendiği ve demokratik siyaseti temsil ettiği bir süreçte Türkiye’de her alanda önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bu süreçte yaşanan üstün başarının tek mimarı olarak Adnan Menderes görülmeye başlamış, bu algıdan hareketle Menderes de kendisine yakın isimleri listeye alarak 1954 seçimlerine gitmiş, seçimlerde de büyük başarı kazanmıştır. Ancak hem parti içinde ve iç politikada hem de dış politikada “sıkıntılı yıllar” yaşamaya başlamıştır. Bu sıkıntılı yılların başlangıcı olan 1954 yılından itibaren, 10 Mayıs 1949’da adeta ikinci kuruluşunu gerçekleştiren Türk Ocağı ve Türk ocaklılar, 1953 yılında Türk Milliyetçiler Cemiyeti’nin kapatılmasın ardından gençlerin yeniden Türk Ocağı’na yönelmesiyle birlikte başarılı çalışmalara imza atmışlardır. Bu bağlamda Türk Ocağı bünyesinde Türk Yurdu Dergisi yeniden yayınlanmaya başlamıştır. Derginin Temmuz 1954’teki sayısında “*Türk Ocaklarının Fikirlerini Neşreder Aylık Mecmua*” başlığıyla yayını sürdürmeye devam etmiştir. Bu dönemde dergiyi Abdülhak Şinasi Hisar ile Hamdullah Suphi Tanrıöver yönetmişlerdir.

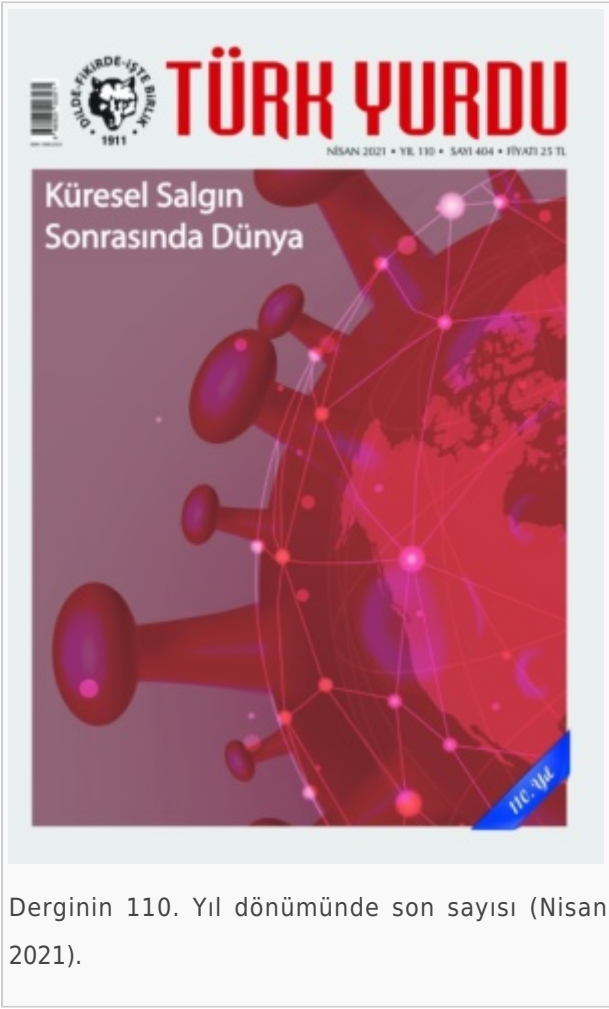
Beşinci Dönem (1959-1968): 1959 yılında Türk Ocakları Genel Merkezi’nin Ankara’ya taşınmasın ardından genel merkezde kurulan Gençlik, Sanat ve Edebiyat Kolu ile Türk Ocağı çalışmalarını Ankara dışına taşımış, Türk Yurdu Dergisi de bu süreçte yayın hayatına devam etmiştir. Dergi bu dönemde büyük boy olarak her ayın on beşinde yayımlanmaya başlamıştır. Derginin yönetimini üstlenenler Sadettin Bilgiç, Emin Bilgiç, Osman Turan, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu gibi şahsiyetler olmuştur. Bu dönemde 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi nedeniyle Türk Ocağı çalışmalarına ara vermek durumunda kaldığı için yayın organı olan Türk Yurdu Dergisi de Mayıs 1961’den (sayı 296) Kasım 1964’e kadar (sayı 305-306) kesintilerle çıkmıştır. Yayın hayatına aralıklarla 1967 yılında da devam eden dergi, Ocak-Şubat 1968’e kadar yayımını sürdürmüş, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de 1968 yılından itibaren gençleri etkisi altına alan sağ-sol hareketleri ve yaşanan siyasi gelişmeler nedeniyle tekrar ara vermek durumunda kalmıştır. Altıncı Dönem (1970). Dergi, Mart 1970’ten itibaren ancak iki sayı yayınlanabilmiştir. Türkiye’nin siyasi istikrarsızlığı yaşadığı, ordu tarafından Demirel Hükümeti’ne 12 Mart Muhtırasının verildiği, Türk Ocağı’na tahsisi yapılmış olan bugünkü Etnografya Müzesi binasının kullanım hakkının iptal edildiği, derginin de sıkıntılı bir süreç yaşadığı dönemde Osman Turan ve Osman Yüksel Serdengeçti derginin yöneticiliğini yapmışlardır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kapak konusu yapıldığı sayılarından biri (Sayı 399, Ankara 2020).

Yedinci Dönem (1987-1997): Türkiye'de siyasi, sosyal ve ekonomik sarsıntılara sebep olan 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile birlikte, ülkedeki bütün derneklerin faaliyetleri durdurulmuştur. Bu yüzden Türk Ocağı da çalışmalarına ancak 15 Nisan 1984'te yeniden başlayabilmiştir. Türk Ocağı'nın bu süreçte Türkiye'nin en aktif gönüllü kuruluşu haline gelmesiyle birlikte, Türk Yurdu Dergisi de Şubat 1987'de "*Türk Ocağı Merkez Hey'eti'nin Yayın Organı*" olarak yayınlanmaya başlamış, bir anlamda yayınlarına kaldığı yerden devam etmiştir. Bu dönemde derginin yöneticileri Orhan Düzgüneş, Reşat Genç ve Cezmi Bayram olmuştur. Mart 1989'a kadar Türk Ocakları İstanbul Şubesi tarafından İstanbul'da, Kasım 1989'da yeni kapak düzenlemesiyle Ankara'da çıkarılan dergi çok sayıda ilim ve fikir insanını bünyesinde toplamış ve akademik nitelikte yayımını sürdürmüştür. Bu devrede standart sayfa sayısı altmış dört olarak belirlenmiştir. Ancak ağırlıklı ve özel sayılarla derginin sayfa sayısının değiştiği görülmüştür. Derginin 1987 yılından sonra sahibi, genel yayın müdürü ve yazı işleri sıkça değişmesine rağmen, 105. sayıdan itibaren kalıcı isimler Nuri Gürgür, Osman Çakır, Çağatay Özdemir, Necmettin Sefercioğlu ve Galip Tamur olmuştur. Ocak 1991'den itibaren derginin dil, kültür, edebiyat, sanat, siyaset, ekonomi ve şahıslara ilişkin olarak "*Özel Sayılar*"ı hazırlanmaya başlamış, bu bağlamda alana katkı sağlayacak dosyalar meydana getirilmiştir. Bu özel sayılar; "*Mehmed Âkif Ersoy, Azerbaycan, Aile, Türk Düşünce Hayatı, Yûnus Emre, Çevre, Türk Ocağı 80. Şeref Yılı, Hoca Ahmed Yesevî, Müslümanların Bugünkü Meseleleri, Kutlu Doğum Haftası, Medya ve İnsan, Türk Dünyası, Alevîlik-Bektaşîlik, Doğumunun 120. Yıl Dönümünde Ziya Gökalp ve Türk Düşüncesi, Habitat II / Şehir ve Kültür, Necmettin Hacıeminoğlu'na Armağan, Medeniyetçilik ve Küreselleşme, Gençlik ve Şiddet, Üniversitelerimiz Nereye?, İslâm'ın Bugünkü Meseleleri, Alparslan Türkeş, Galip Erdem, 78 Yıl Sonra Millî Mücadele, Eğitim, Yeni Bir Medeniyet Anlayışına Doğru*" şeklinde sıralanabilir.

Derginin 110. Yıl dönümünde son sayısı (Nisan 2021).

Sekizinci Dönem (1997-2021): Dokuzuncu dizin hayatı içinde olan derginin Temmuz 1997 yılındaki 480. sayısında "Bilim Kurulu" oluşturulmuştur. Bir anlamda dergi için yeni bir dönem başlamıştır. Yayımlandığı ilk sayısından itibaren akademik bir tarafı, özelliği olan dergi bu yıldan itibaren resmen akademik ve bilimsel bir dergi niteliği kazanmış, akademik dergiciliğin örneğini vermeye başlamıştır. Bu dönemde derginin 1911-1928 yılları arasında çıkan sayıları yeni harflere çevrilerek, 1929-1931 arasındaki sayılar tıpkıbasım olarak on yedi cilt halinde Ankara'da 1998-2001 yılları arasında yeniden yayınlanmıştır. Yine bu dönemde de derginin bir takım "Özel Sayılar"ı yayınlanmıştır. Bunlar; "Türk Ocaklarının 32. Kurultayı 18 Nisan 1998, Dünden Bugüne Türkiye'de Dergicilik, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Kutlu Olsun, Çocuk ve Kültür, XXI. Yüzyıla Doğru Türk Milliyetçiliği, 18 Nisan Seçimleri Değerlendirmesi, 17 Ağustos 1999 Milletimizin Başı Sağolsun, 700. Yılında Osmanlı, Türk Romanı, Atatürk ve Türk Milliyetçiliği, Türkçe'ye Saygı, Çanakkale, Kırgızistan'a Yolculuk, Hilmi Ziya Ülken, Arif Nihat Asya, Türkiye'de Fikir Dergiciliği, Türk Dünyasından Esintiler, Dış Göçün 45. Yılında Avrupa Türkleri, Türk-Ermeni İhtilâfının Tarihî Arka Planı, Ermeniler 1915 Olayları ve Türkiye, Ekonomi Bıçak Sirtında, Büyük Ortadoğu Projesi Hedefteki Ülke: İran, II. Meşrutiyet'in 100. Yılı, Dilaver Cebeci, Cengiz Aytmatov, Nasreddin Hoca, Kâşgarlı Mahmud, Ekonomi, Ömer Seyfeddin, Millî Eğitim I-II-III, Bahtiyar Vahapzade, Ulusal Devlet Soruşturması-Ergenekon, Ercüment Kuran, Müze" şeklinde ifade edilebilir. Son dönemde bu tür özel sayıların dışında Türk Yurdu Dergisi, "Hamdullah Suphi ve Gagavuzlar", "Ermeni Meselesi Türk Yurdu Yazıları", "Bolu Türk Ocağı", Türk Ocakları Genel Başkanı Mehmet Öz'ün "Türkiye'nin Beka Meselesi" gibi kitapları da yayınlamaktan geri kalmamıştır.

Türk Yurdu Dergisi dijital çağın gerisinde kalmamış, 1987 yılından itibaren yayınlanmış bütün sayıları internet ortamına

aktarılmıştır. Bu nedenle, bu sayılara dergi sayfasına üye ve abone olunarak ulaşmak mümkündür. Bu da dergiyi fikir ve akademik yazılarında kullanmak isteyenlere kolaylık sağlamaktadır. Bugün için Türk Yurdu Dergisi 110 yıllık bir geçmişe sahiptir. Türkiye’de özellikle dergi yayıncılığı içerisinde 100 yılı aşmış, köklü bir maziye dayanan, ülkenin yaşamış olduğu çeşitli sosyolojik kırılmalara şahitlik etmiş dergi sayısı çok fazla değildir. Bu yüzden, Türk Yurdu Dergisi bugünkü Ankara merkezli yeni Türk devletinin ortaya çıkmasını sağlayan, fikri temelini oluşturan Türk milliyetçiliğinin, bir takım kesintilere rağmen, sönmeyen meşalesi olmuş, olmaya da devam etmektedir. Ayrıca derginin bugün de, mümkün olduğu kadar gündelik politikanın dışında kalarak, Türk milletinin ve devletlerinin yanında yer almaya, Türk milletinin faydası için çalışmaya, milletleşmeye katkı yapmaya çalıştığı, Türklerin “*dilde, fikirde ve işte birlik*” sağlayarak, dünyada saygın bir yer edinmesi için gayret gösterdiği söylenebilir.

Tahir KODAL

KAYNAKÇA

AHMAD, Feroz, **Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)**, (çev. Ahmet Fethi), 2. Baskı, Hil Yayınları, İstanbul 1996.

Atatürk’ün Söylev ve Demeçleri I-III, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2006.

AYVAZOĞLU, Beşir, “Etyemez Türkçü: Hasan Ferit Cansever”, **Türk Yurdu**, Yıl 100, S 283, Ankara 2011.

BAKIRTAŞ, Fatih Mehmet, **1980 Sonrası Milliyetçi Düşüncede Demokrasi ve Sivil Toplum Algısı “Türk Yurdu” ve “Türkiye Günlüğü”**, Gazi Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2016.

ÇEÇEN, Anıl, **Atatürk’ün Kültür Kurumu Halkevleri**, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul 2000.

DARENDELİOĞLU, İlhan, **Türkiye’de Milliyetçilik Hareketleri**, Toker Yayınları, İstanbul 1968.

ERKAN, Ümmet, Türk Milliyetçiliğinin Doğuşu Türk Yurdu Dergisi (1911-1931), Akademisyen Kitabevi, Ankara 2018.

GEORGEON, François, **Türk Milliyetçiliğinin Kökenleri Yusuf Akçura (1876-1935)**, (çev. Alev Er), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1986.

GLASNECK, Johannes, **Türkiye’de Faşist Alman Propagandası**, (çev. Arif Gelen), Onur Yayınları, Ankara 1976.

GOLOĞLU, Mahmut, **Milli Şef Dönemi (1938-1945)**, Kalite Matbaası, Ankara 1974.

<https://www.turkyurdu.com.tr/20.04.2021>.

KARAER, İbrahim, “Başlangıçtan Günümüze Türk Yurdu Dergisi Sahibi, Mes’ul Müdürleri, Genel Yayın Müdürleri ve Dergi Yönetiminde Görev Alanlar (1911-2010)”, **Türk Yurdu Dergisi**, C 31, S 281, Ankara 2011.

KARAER, İbrahim, **Türk Ocakları (1912-1931)**, Türk Yurdu Neşriyatı, Ankara 1992.

KODAL, Tahir, “Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, S 52, Erzurum 2014.

LEWIS, Bernard, **Modern Türkiye’nin Doğuşu**, (çev. Prof. Dr. Metin Kıratlı), Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007.

NEZİROĞLU, İrfan-Tuncer Yılmaz, **Başbakanlarımız ve Genel Kurul Konuşmaları**, C 3, TBMM Yayınları, Ankara 2014.

ÖZÇELİK, Nazmi, **I. Yayın Döneminde (1911-1918) Türk Yurdu Mecmuası'nın Ortaya Koyduğu Görüşler**, Ank. Üniv. Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1987.

ÖZDEN, Mehmet, **"Türk Yurdu" Dergisi ve II. Meşrutiyet Devri Türkçülük Akımı (1911-1918)**, Hacettepe Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara 1994.

ÖZDOĞAN, Günay Göksu, **"Turan"dan "Bozkurt"a Tek Parti Döneminde Türkçülük (1931-1946)**, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

SARINAY, Yusuf, **Türk Milliyetçiliğinin Gelişimi ve Türk Ocakları**, Ötüken Yayınları, İstanbul 1994.

TARI, Aybike Yurdürün, **Yayın Tarihimizde Türk Yurdu Dergisi ve Derginin Dil Konulu Makalelerinin İçerik Analizi (1928-1931)**, İstanbul Üniv. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1994.

TUNCER, Hüseyin "1911'den 1992'ye Türk Yurdu Mecmuası", **Türk Yurdu**, S 63 Ankara 1992.

TUNCER, Hüseyin, "Türk Yurdu", **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi**, C 41, Ankara 2012.

TUNCER, Hüseyin, **Doksanıncı Yılında Türk Yurdu (1911-2001) Bibliyografyası**, Ankara 2002.

TUNCER, Hüseyin, **Türk Yurdu (1911-1931) Üzerine Bir İnceleme**, Ankara 1990.

Türk Yurdu, (Edt. Murat Şefkatli), Tutibay Yayınları, C 1-17, Ankara 1998.

UZUN, Mehmet, "Türk Yurdu Dergisi Üzerine Yapılan Araştırmalar ve Yayınlar", **Türk Yurdu**, S 99, Ankara 1995.

ÜSTEL, Füsun, **İmparatorluktan Ulus-Devlete Türk Milliyetçiliği: Türk Ocakları (1912-1931)**, İletişim Yayınları, İstanbul 1997.

YALÇIN, Durmuş vd., **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-I-II**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2012.

23/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/turk-yurdu/?pdf=3306> adresinden erişilmiştir